

ספרות ואמנות גליון בסח

ביום חמישי 7.12.1916, קם ברנר - שבווארי חש לא מעט רגשי אשמה על הנוחת אחיו ועל מיעוט היחס האבני ביניהם כלפיו - עזב את משפחתו הקטנה ואת תלמידי בנימנסיה "הצליחה" וזלה לירושלים כדי להטיל על הכף את מלוא כובד משקלו הציבורי והמסילי ולתקוע את עלבוננו של קורבן העלילה.

ברנר התרוצץ בין המנהל רודר ליון והמורה א.מ. ליפשיץ, קיים איתם שיחות בירור ארוכות, מנסה לשווא ליישר את ההדורים. כך עבר עליו טיף שבוע מתיש ששיאו בישיבה מניסה ומוערת שהתקיימה במוצאי שבת. ביום ראשון עדיין התעכב ברנר בירושלים. הוא בא לבית המדרש וילין הכניס לחדר ההנהלה ואז הופיע ליפשיץ. ליפשיץ לא היה זה הברנר. הוא פגש בו ראשונה בלבוב ולאחרונה אף הרשים מהם פיר עטו כבוכץ ב' של "כשעה זו" שהא ערך והוציא לכבוד באילני.

יזר על כן, כשנבימין עלה לירושלים להורישם לספינו, לא היסס ברנר לתפנות אליו מכתב המלצה שבו ביקש שייפיע לאחיו כבציאת עבודה. מכתב הנבימין עדיף בסופו של דבר שלא למסור לתעורתו. הבורר רחם ברנר מועם. הוא ניגש אל ליפשיץ ואמר לו: "ארוני שלנין אטמול אם איני חושב אותו לאכור. לא, אמרתי, אכור איננו. הארבת אינה אכורת. אבל... אבל מנהל הנה"ה והרש"ע עזי יד והמסיף לו סתירה. כצאתם עתירים ברנר ואחיו לזכות עוד חזרה לא נעמה, שעליה יסופר בהמשך, ואחר כך יקפחו וסעו יחידו לללאכוב.

ברנר (משמאל) בין סופרי נורה צרקה, קוד קרמיקה של דוד טרמקובר. יחדו יושבים: א.י. רבינוביץ ואזירי, המשורר דוד טרמקובר, שיי עגנון הצעיר. מימין: הרב קיק. למטה: הסופרת רבירה בארון

הסתיירה שהחטיף ברנר למורה ליפשיץ

העלבון והצעור: השערוריה שאליה נקלעו י.ח. ברנר ואחיו הצעיר בנימין בירושלים של החילת המאה. חשיפה ראשונה

חיים באר / מענשה שהיה

מסקל מן הסמינר. בצר לו מנה בנימין נבקשת עודה לאחיו - נואלו היחיד בארץ. כרנר קרא את המכתב הנסער שהגיע מירושלים ונחרר. "פה ראיתי החשבת עולם של עלם כבן שמונה-עשרה. זה הגיל המסוכן". על כל פנים, ר"ר קודר וקשה יום ניתן כסביבה של בטלות וזכילו עולם, כתב ברנר, "ומי יערוב לי, שהחזרתיות לא העלם, שלא תמכסא לה מוצא, לא תתכסא באיזה מעשה לדות" שאין לו תקנה, כאשר קרה בשבועות האחרונים ביפו לעלם מסוג זה, וכאן הוא מרמז להתאבדותו של יצחק יפה, תלמיד הגימנסיה "רדצליה", שעדיין לא נמלא חודש ימים למותו.

אברהם אסף, ברנר, קמע מצדוד קרר, 87

צבי שור: הצרירה של ברנר, חילות 40

וכן חיים ברנר, "אלוף המסלילינג של העם היהודי לתחומות", כהגדרתו של ש. ירוח, הוא ללא ספק אהר הדמויות היהודיות היוחר מסקנות ומעוררות העניין במאה השנים האחרונות. צהר הצעה אל עולמו המיוסר, המסוכסר וראמיית כל כך של הסופר העברי הזה מספקים לנו מכתבים שנסאפו, שרודו ופורסמו על-ידי ידיו ומעריצו, מנחם פורטנבר.

האמת ניתנה להיאמר כי "מאות המכתבים האלה אינן מכילות בעצם רבר חוש, מרע או מסחיע, כתב בצדק פונונסקי בדיקמה היפה והמרשת שלו לכרוב האגרות שראו אור במחם שנות 40, "ואולם יש במכתבים של י"ח סילוי אינטימי ומי אישור מופלא ומרחק, ורוטמונסיה אנשיות משהיה מאר ואשרה מאר, כרדה וראשונות, בלתי עשירה".

המכתבים שקיבץ פונונסקי מפיווריהם בארץ ונגולה אינם אלא מעט מהרבה, ומי ידע כיצד אבדו כנדרים וכסלוליים של בני אדם. פונונסקי רומה שהגיע לכל מינה אפשרית וקשה מאד להוסיף על מה שאמץ, שבעה החוקרת פרופ' נורית גוברין, "על כן נדולה המשתחח כל פעם שמנגלה מכתב חוש של ברנר, המוסיף משוה על הידוע לו כבר, ומשלים עוד משבצת פמפסס הנגנון של חייו ועולמו".

ההפתעה הגדולה ביותר שנכונה למתעניינים בקוראיו של ברנר היתה במכתבי שנות 80. לאור מותה של חיה ברירה, מי שהיתה אשתו של ברנר, הוליה כגם אורי ברנר לבטל את החסיו על הלימת המכתבים בתוך המשפחה, ולאפשר מרטומה של הסיבה מיוחדת ויחידה זו, השומכת אור על חוליה עולמה חסובה עד מאד בכיווריה של אביו.

אולם כל גילוי של מכתב לא ידוע של ברנר עורר, כאמור, התרגשות. החוקרים לא התמקט כבריית הארכיונים המקומיים, אלא הרישו גם אל מעבר לים כחיטשים אררי מיטת ברנרות אכרות. פרופ' יצחק קטן גילה בארכיון יו"א בני יודק שייים מחליתי מכתבים ענשה שהתנגלה בין ברנר לחברו קלמן ספרר מצד אחד, ובין ברנר לשהר מרמז, אשתו של קלמן מצד שני. מכתבים שהועלמו על ידי קלמן ספרר נאו כשיר נימטה האינטימית - מי כהם אהות כרורים לקשרי אהבה שהיו בין ברנר לשהר בימים שהוא התגורר בביתם. פרופ' נורית גוברין גילתה בארכיון כריינין במונטריאל, קנדה, מכתב קטן ולכאורה בלתי נחשב, המוסיף להבנת מסכת חייו של ברנר.

רעף לגבון נקל מה רבה היתה שמחתי בשעה שעלה כרדי לגלות, אנכ כתיבת ספרי "גם אהבתם גם שנאתם", על היחסים בין באילני, ברנר ועגנון, צדור הרש של 13 מכתבים לא ידועים של ברנר. כל המכתבים - פרט לאחד - לא תגלו בארכיונים שמעבר לים או בארכיונים פרטיים, אלא בליבינה של בירת ישראל, בארכיון הציוני המרכזי בירושלים. מכתבים שנעלמו, ככל שידיעתי משנת, מעיני החוקרים.

לארלמו המואר המוסק היטב של הארכיון הנעתי כיום סערה בתורף האחרון, כעקבות מאמרה של עדינה אהר, הממונה על מרד הארכיונים האישיים, שהתפרסם בארכיון, בטאון האגוד הארכיוני בישראל. היא אשר לא הסכה כל מאמץ לסייע כרדי באיתורם ובצילומם של המכתבים וכבר התאפשר כרדי לצרף מכתבים חדשים לקטין המופלא של אגודת ברנר, שחם כרברי פונונסקי: "סעין כרוניקה... של זרם 'חורג' קצת כפפרות, בלתי מוכר, כואב ומתלבט בתוך עצמו, אבל מושך לבנות צעירים ומשפיע על המסורת וכן על החיים".

המכתבים יתפרסמו כמולאם, בלויות הערות במכתבים, בחוברת החדשה, מספר 5 של כתב העת "אלפיים", היוצא בהוצאת "עם עובד". "העורך מכתבת למכתב מיסילס", יחד עם י.ח. ברנר, מפתת חיים יפנת חיים, המוס כולו הדנשה חוקה: כל זה כל כך מאמים, כל כך מצטרף לצדור המושג שהיה קבוע בלב מחחילה, כותב פונונסקי ואכן מתוך המכתבים עולות פרשיות מרתקות מחיו של ברנר - קריאתו הראשונה כ"ענוות" של עגנון עוד בלבוב קדם כואו לארץ, קשריו עם איהר יאן אוזובתו של באילני, יחס הניכור לכובר ולטפעלו התרבותי, ידידותו לר"ר חיימנו לאור.

תוך השפע שנתגלה בארכיון הציוני כחריף להביא כאן פרשה אחת שנפרשה כאן לראשונה במלואה.

בחורף תרע"ז וסוף 1916 החילת 1917, כעיצומה של מלחמת העולם, הסעיר את מערכת החינוך העברית הקטנה בארץ, סקנדור פרוניג שכמוקרו עמד בנימין ברנר, אחיו של י.ח. ברנר, תלמיד הבית השלישית בבית המדרש למורים בירושלים.

על שעוריה שבוחה זו, שרישומה בכתיב ברנר מוציף ביחה, "ביולם היינו ללמוד עד כה משלושה מקרות - האחד, 'מלחמת העמים', יזמנו של מרדכי בן הלה הברד, העוקב אחר התנגלות האירועים אנכ התרחשותם; השני, 'גדולה היתה הברידות' שבו מספר בנימין ברנר עצמו על הפרשה הוות כראיה כרוטופקטיבית, תוד שהיה משלב כהרצאות סקסט גנוז של אחיו, שמרביב בן הלה הברד אמנם הכיר אותו כמפורס, אך איש לא הכיר, כפי שעוד יסופר להלן; והשלישי, 'משאלוניקי לירושלים', ספרו של הציאורני רוד כנבנשתי שהיה אז תלמיד כסמינר.

ליפשיץ והנהלת הסמינר פנו לוועד החינוך ביפו כדרישה לפטר מהגימנסיה את ברנר, ולא איים ליפשיץ, יתפרט הוא מן הסמינר. לעומתם ישב ברנר הנסער ובינהו קילמוס אחד כתב וחזרת על 27 עמודים הנושאת את המסורת "חומם לתולדות הפדגוגיקה בירושלים החדשה", שבה השתחל להציג את מהלך המאורעות על פי הבנתו האחרונה. הוא ועל פי רעויו של מרדכי בן הלה הכהן, אף הביא לו אותה כמו ידיו לביתו. מכאן ואילך מתועדת הפרשה לפי פרטיה בתק "משפט הברנר" של ארכיון מחלקת החינוך. במוצאי שבת, לאחר הולדת נר חמישי של תוכה (23.12.16) התכנסה ישיבה של ועד החינוך ומרביו המורים.

ר"ר ניסן טורוב, מנהל "סמינר לוינסקי" ור"ר יעקב טהון, סגל מנהל "המסדר הארצישראלי", רנו כתלונות וליפשיץ והחליטו לקיים משפט שבו יתברר העניין. נבחרו המישה שופטים. הבנקאי אליעזר ז. הדין, סגן מנהל א"פ, נבחר כנציג ועד החינוך. המורים ר"ר יהודה מרשיק ור"ר א. צמרון נבחרו כנציגי יפו וכנציגי ירושלים נבחרו פרופ' כוריס סך מנהל "בצלאל" ר"ר שלמה שילר, מנהל הגימנסיה העברית. כמו כן החליטו טורוב וטהון, כפי שעולה מן הפרוטוקול שהורפס ב-26.12.16, לשלוח הזמנה ככתב לברנר ולזמנו למשפט שיערך במקום האידוע - בירושלים.

ביום ראשון כבוקר כא שליה מיוחד לבית ברנר והביאו לו את כתב הזימון הבא:

כ"ס כסלו תרע"ז (24.12.16)

למר י.ח. ברנר, יפו. מר א.מ. ליפשיץ והנהלת הסמינר בירושלים פנו כבוקרנו על כבודו כעך מעשה עלבון שעשה למר ליפשיץ בחור כחלו הסמינר. בישיבה מתומת של ועד החינוך ומ' (מרוב) המורים הוחלט למסור את דבר המשפט להמישה שופטים. והם: ר"ר מרשיק, ר"ר צמרון, שמונה-עשרה, מר שילר, מר הדין, המשפט יתברר במקום המעשה בירושלים. שופטי יפו יסעו למסרה זו וירושלמייה מחר או מחמתים. רצוי כי יסע סמה מחר.

את קבלת מכתבנו זה יאלו נא לאשר לנו. ככבוד, כשם ועד החינוך ור"ר י. טהון) כשם מ' המורים ור"ר ג. טורוב)

ברנר העיף עין וזעפת מכתב המורטס במכותב כחובה ועל מנת שלא לעלב את השליח העומר כפתח, קרע פיסת נייר ושירבת עליה כפיפורו:

הנני מאשר כוה קבלת ההזמנה לרין

י.ח. ברנר. שעות אחרות לאחר מכן, משקט מעט, שלח ברנר את המכתב הבא לנציגי ועד החינוך ומרביו המורים:

כ"ס כסלו תרע"ז (24.12.1916) יפו

לכ' ר"ר טהון ור"ר טורוב. בתשובה על מכתבכם מהיום הנני מתכבד להודיעם, כי מכיל אני עלי את משפטם של השופטים הנקובים. ואולם לנסוע כעצמי ירושלימה איני אני מוצא לנכון משני טעמים: או מוצא אני, כי כשפטם היה צריך להשתתף גם אחי התלמיד הנעלה, והוא מפני גילו לא יכול לקבל רשיון לנסוע ובלתי 1916 ערמו השלטונות התורכיים קשויים על המבקשים לנסוע מעיר לעיר והמעטיו להנפיק רשיונות מסע - 2.ב. (ב אחרי ההתנגלות שנשעתה עלי מס' כסלו כשנתיים משכונת זכרון מסה, עלי ועל אחי, מצד שנים עשר מתלמידי הסמינר, ואינניקם לין כראשם, במקום שורתי כי אבנים וקרעו

ספרות ואמנות גליון כסח

(המשך עמ' 5)

לאחי את מקילו, רשאי אני למנוע את עצמי מניסיעה לירושלים.
את סמכותו לחברי המשפט אמסוד מחר בכתב ע"י הד"ר סרודו.
בנוש' כבוד, י"ח. ברנ

יום שני אכן קיים ברנו את הבטחתו והפיקר יום נאום ההגנה שלו בידי של סרודו. הדברים מוכתרים בכתורת המקראית למשפט, אשר יותר מטרמטת לקראת היאוש את איזו אשר אם צדקתי ולא אענה למשפטם אתהנך (ט, טו). את נאום ההגנה שלו כתב ברנר כמובא שבת, שגורדק לו כי סהון וסרודו נועדו והולחטו לקיים משפט. למרות שהיא ממנא את רצונו להימנע מניסיעה לירושלים כשני עממים כסטרס כמכתב, רומה הטעם העיקרי נעזק היה בהכרה, שבצמודו מיל סתולת הנכבדים שנועל שופטיו ופלוסוף עלול הוא להחליט, שכל יכולה לשלוח ברחון, ועל כן מוטב שיעלה את הרברים על הכתב כשהם מורצים בגליון ומואפסים כראוי.

להצאה ככתב על אודות הרברים, שעברו בני ובין העלבל על ידי מר א.א. ליפשיץ (המשפט) מהלך הרברים: או הר"ר חכם, מורה הסמינר בירושלים, קרא לאחי כניסוף, תלמיד הביתא השלישית, כפני כל הכיתה המשיחית: נגנב על זה הש"ב לתלמיד: מיטש ושקר!

בו מר אחר זה התחל מר ליפשיץ, מודה כמסינר, לעשות אניסיעה ולקעמולו בין המורים שהתלמיד יגורש בעד המעשה הזה מן הסמינר. ואת זה הפעתי מפי המורה: מן מלושך משה (כרמון) בהיותו כיפס ימים אחרים אחר המעשה, כי בירושלים עד המעשה לא נכנסתי איתו אלא כיליל האסיפה: ואולם מפי אחרים, כינינר מר ראובני, שמעתי את זה, וכמו שהם מסמיר כמקדף, ר' עוד בירושלים ולמני המעשה. ונ גם כשילוח פרסיות עם מר ראובני והוספר א. ראובני, הביע מר ליפשיץ, מבלי להכנס לנושא רעובאר, אם אחי נגב או לא נגב - והוא, ליפשיץ, כשהוא לעצמו, נוסה להאמין, כסון - הנה בעד העצמה בלה גרש יגורש, ואת זה סרפ לי מר ראובני כיום הראשון לכו"א לירושלים.

(ו) האסיפה הראשונה של המורים, שנקראה לרון כעניו זה, לא באה לידי הסכם. גם כאסיפה השניה נחלקו הרביות: מר ליפשיץ גרש יגורש גמור, מר לילי - הצאה הרומה לגירוש, ומורים אחרים - אי עונש או עונש לא חמור, כעדר. כמנין הרביות נתן מר לילי את קולו בעד הצעתו של מר ליפשיץ, והצעתו של זה נתקבלה. אחר כך, כשחצוים מן המורים והוכיחו את מר ליפשיץ על ההחלטה הבלתי הצורקת, שנתקבלה כעניו, אמר: אין ברר, אין אני ירא, הרבר יודע לאחיות ולכומר, לאחי כשהמגורש, לי הכותב ומה יעשה לי מיכונ עלי כההפועל הצעיר!

אך על פי כן, כשנינר מר לילי והתחילו שוב לרון כדבר, חזרו רובו והחליטו שהתלמיד הנאשם לא יגורש לגמרי, אלא יוצא רק לשנה, ואולם גם אח"כ לא יוכל להיכנס בלי הצעתו והסכמתו של אח"כ חכם, ולא למחלה הרביעית, כי אם לשלישית. הו כשנודע לי כיפס עניו העלילה, מיהתי לירושלים ובאתי ביום חמישי בבוקר י"ב כסלו, ממחרת לאספת ההחלטת, שהייה כיום י"א כסלו. את אחי, אעפ"י שלא ידע את רבר החלטת, כי זו עוד לא נתפרסה ובאותו היום היה יום חג למסנין ולכן לא נתפרסה ההחלטה כדי שלא לערעב תונה כשמחר ודחו את פרסיהם למחרת! מצאתי כסכב נמס' מרוכב כאופס שאין למשה הימנו - בעיקר מהמם העלבונו שנעלע על העלילה, על זה אני מעיד ככל נאמנותי: - ולפיכך לא יכולתי כשום אופן לעבור על הרבר כשתיק.

(ו) את ההחלטה, שעוד לא נתפרסה, מסר לי כמו מיו מר רודו לילי. ואולם להישרל כרבר שינוי ההחלטה בנוגע לעונש - הגירוש - לא מצאתי לנכון. ולכן כשתיק, שחקרא, למצער, עוד אסיפה, שבה יבששו המורים שהתקפותי עצה, אין להסיד את הכחם מעל אחי (כי נב"כ כחמ" - כפי כתבם) והמגהר מר לילי נאות לי כדבר האסיפה, אלא מפני איו סיבה שלא יכלה להיקרא כבאותו יום ונתחתה למחרת. אחר כך, כעצתו של ה ליפשיץ, נדחתה האסיפה למוצאי יום השלישי לבאר.

כיניתיים המפקדי לרבר עם הד"ר חכם וה ליפשיץ כאופן פרטי. ה ליפשיץ סרפ לי, שהוא השתלח באחי חכם, שזה לא יירוש עונש חמור כנירוש והשתרלות הואת כשקר יסודי - ידעתי משיחתי עם חכמו) אעפ"י שביד המגינצור רענו ליפשיץ, שביש אל לב את מגבו של הד"ר חכם כמסינר, כי תלמידו שהעליל את איתו החו להיגיש: מה שנוגע לעניין הגניבה, אמר לי מר ליפשיץ, שאין ככב כלום: אין להאמין כי אחי נגב.

וכתמנתי את שכמי אמר לראובני, שהייה באותו מקמר, שהרבר אינו כל כך חלק עלי יש להאמין:

2. כשריברו על נוסח ההחלטה, ומדרי הוצע להכניס סעיף מיוחד על התנגדותו שלא שורה של הד"ר חכם, שהסיל על אחי המורה שניו אל כל יסוד, סעו ליפשיץ, שאין מקום להוכיז שום חכם כהחלטתו של סלעטיץ מיוחד כהחלטה אין מקום ככלל ורשוי אם מתוך יתר רבתי ההחלטה יוכיז, כי לאשמה לא היה יסוד מספיק.

3. כשהתווכחתי עם מר ליפשיץ בזה, כעלה לי בגחמתי, שעלי להביא עדות על שקרנותו כגלה של העד נוביג, הא, רק אז, אמסוד יהיה לומר שלאשמה אין כל יסוד.

4. כשמורים נתעדרו ארבע מעצמם לדרוש שינוי ההחלטה כדבר העצמה, קרא מר ליפשיץ לויפשיצ'אס: יגמור את האסיפה! 5. אח"כ, לאחר ששולחתי מאת פני האסיפה - ושוב כעצתו של מר ליפשיץ - בצע מר ליפשיץ את זממו: כשנינו ההחלטה לא רנו, סעיף מיוחד וכבר אי האספה של אחר כעניו הנגיבה לא נתקבל, ובמקום זה רק בשתלה הימרא על האשמה, שלא הוברר... יסוד לה.

אלינו להרביב את המנינו או כשתלמיד שני אמר לו כעת השיעור: אזניו הוא תנרן כמהות: את דרש ירושלים לאותם והלמירימו מרודע וזיקא כאן נגבם כל כך כעובד השקר, שאחי יגורש (ו) שיכרו את האמסוד "גדלה עבירה לשמה" ריבנו לרודי כעת אשר החלטה נלכדי לעשות ררן לעצמי ולהידי יר אל איש סמתי אלוהים. עדים אתם, שופטי, וישראל הוא יודע, כי אלים אינני ומעשי אלוהים ררוחיים כמנו, ואולם כאן לא יכולתי להכלס מן ההחלטה שנלכדי, להכות על הלוד את השקרנות של המורה, החכם והסופר רבי אליעזר מאיר ליפשיץ,

אוג כתיבת ספרי 'גם אהבתם גם שנאתם'. גיליתי צורר חדש של 30 מכתבים לא ידועים של ברנר. סלס ועלמו עד כה מעיני החוקרים

שנתגלתה לעיני ככל צנינוני. לא הורמח די' על הד"ר חכם מפני שהוא שקל למסרסיה מאחי, שקרא לה: 'מיטש ושקר!': לא היה סינא נלכדי על יתר המורים, שהסכימו למר ליפשיץ, מפני שהם עשו את זה ככלי רעת או מסיבה מוסעית: ורק מר ליפשיץ, שכלא בכל הענין הזה, לפי בחתי: ולפי ראות עיני, התקמר כמקור, הוא מן הגמנע היה, שיקנה מירי: השקרנות שבו היא שרחה את ירי והחיה לא לעשות לצארם זה מה שאמסוד לעשות לאחרים. אני

ירשומים של ברנר ולמעלה מימין ולפי כיוון השעון) מעשה ידי יגאל תומרוקין, צילה בינדר, יוסף אהרונביץ' תרומם. העיבודים בעמדה זה ובקרימ, מתוך ספרה של גורית גוברין, "בינר - אובר עצות ומורה רודי" (הוצאת משרד הבריאות), שהיא גם אנטיגלידה אמנותית של ריוקן הסופר

יחית' חושב את עצמי ליושע כננר חובת הלכות לו שכתתי את כל מה שנעשה כעניו אחי על הארם הזה ולולא רעויתי' להוציא לפועל את המעשה שעייתי.

עם קבלת כתב ההגנה של ברנר שלחו ר"ר סהון להסיר כצירוף סכת הלוי הבא: ל' כסלו תרע"א (25.12.16)

מר א.א. ליפשיץ, יו' הרות, י"ח. ברנר הגנו כמציאים מה כל את הדעת מר י"ח. ברנר בנוגע לענין אשר בינו לבין מר ליפשיץ. ר"ר י. סהון

בישיבה הפרלמנטרית שהתקיימה כמלון "מאס" נבדד הפיין ליושב ראש חבר השופטים ר"ר צפרוני מזכיר. ר"ר שלמה שילר שביקש לשחררו מן המפקד ובמקומו נבחר הרופא ר"ר אריה גולברג, מנהל המחלקה הקטריוולוגית בתחנת הבריאות ע"ש סטראוס, שאף העמיד את משרדו שליר סער שכמ לרשת את המשפט.

בית המשפט פתח ישיבות רצופות, שנהו נמספו עממנו עידיים ורבי העידים. לקראת שבת חזרו הפיין, צפרוני ומהרש"ק לתלמידינו מבלי שנית המשפט הגיע לכלל הכרעה. כבזונתם היתר לחזור ולעלות לירושלים למחרת השבת, אבל במחשבה שניה הם חזרו גום מפקד וזכו ראשון. היום כדבמבר, שלחו מכתב לר"ד סהון ובו כתבו כי "קשה לנו לכו"א לירושלים כשכיל הענין הידוע" ולפיכך הציעו שיהי יסמנו את עמדתם ככתב וישלחו אותה לחברים בירושלים.

הכן, שהיה איש סרסם של השופטים, שמע מפיהם את לבסיהם. "הפיין אמר לי כשינוי, שהעניין מסובד מאר, צפרוני אמר לי ברנר אנב שפכב השופטים קשה, כאין כתיבם ופניש". הוא כתב כימנו מוסרף העדה כמתיבה כניפס יוצא מנרד הרניל, המעניקה את הרציו לכל המרשה, "ואולם חוששני, שלא כזה כמתיקים השופטים לגמור את המשפט, ולא פה פתחו את הכלב - - - כדואר יש ככל הענין רבר הראוי לכובד ראש, כי העניינים כמסינר אמנם אינם כתיקונם..."

עבר ראש חודש שט, 23.1.1917, ירדו השופטים לירושלים לחל אביב, לישיבתם השישית בה יגורד את רצו של ברנר. כמסקנותיהם, שפורסמו על ידי בנימין ברנר כמסינר, קובעים השופטים כי ברנר עשה מעשה האלמות הראוי לעונש חמור. "אם הוא מוכן להצדיק במכתב לוודע היגורד ומסרבו המורים, בלי הוספת ובלוי כל הערות, שהוא מתחרט על מעשה האלמות שעשה, או אנתנו חושבים את פרסום האלחטתו אלה לעונש מספיק", הם כותבים כמיסם רבר ומוסיפים, "ואולם אם מר י"ח. ברנר לא יסכים להצדיק במכתב כזה, או הבריתו היא, כי מתור איש שחושב מעשים כאלה לנכונים, מר ברנר לא ראי להיות מורה", נמסר לא כתוב קעב שעל ברנר לנגנ את החובת שרמיס על המרשה.

ברנר נכבד לפסק הדין. למחרת ישיבת בית המשפט, הוא נמל גינר מכתבים של הרצאת "לעם" וכתב את כתב הבניעה הבא שהציג את שטרותו בניגומה להצליה:

י"ח, יום ב' לחודש שט, תרע"א לכב' ועד היגורד ומסרבו המורים כיפס, שלום: אינניים נכבדים:

הני מקבל עלי רינה של ועדת השופטים הנכבדה לגנו את מחברתי שכתבתי כעניו הכסליליפשיץ כלפי אחי בנימין. וכמו כן הגני נכבד להחלטה ומביע התחרטות על האלמות שבמעשה סכת הלחי. בינר כבוד

בכך נמתיים המשפט שהוצאתו עלי לוודע היגורד כאלי מרסק גינר, כעיקר על הוצאת הנסיפה. אם יש בעולמוני איזה מוסר עליו, הבוחז ובדקת את חשבונות ועד היגורד, רוסן הכהן כיופנט, "אוי היה צרד המסד לוודע את יסמו להוצאת כמו אלר". את דין הגניחה קיבל עלי ברנר ללא עוררין. מנתם פולונסקי, ידידו הצעיר, המבקש לקבל ממנו עותק מן המחברת, נענה כשיליה מוחלטת. רק 60 שנה לאחר שירד מסר השתיקה על הסגנול, הורפסה החוברת כמלאוה על ידי בנימין ברנר, מן העותק שאחיו שלח לו כסרם נתקבלה החלטת השופטים, והוא אחר הבודדים ששרדו ממנה.

תיחמתו של ברנר עצמו לפרשת התנגשותו עם א.א. ליפשיץ עברה למרעל הומו תלחתי השתנות מרתק המבט על היבטי נפשו ועל היבטיה המוסרית הקטרנית שהאיש העליל על עצמו ועל מעשיו ללא הפוגה. כשבעינים לאחר המשפט כותב ברנר לפולונסקי: "ענין ליפשיץ - צרק אני כריבי, אלא שענין - - - כמיוון שה לא לפי כעני, לא הייתי צריך להשתולל כעני."

גדוליו: הוא גורש על יחידים מן הארץ, וגיביל שוחחו באירופה כדי לעבור לאורכה ולרוחבה כדי להשיג "גם של מאה רבנים" שיתלו לו שמא אישה נוספת על אשמו שתירבה לקבל גם ליפשיץ. ענין הלחתי מוכרד הקשור כמסיבות אישיות עצובות מאי, כדבר ג. שלום כבורגותו.

כבדלי, שם נפל למשכב, מנש ליפשיץ את מר י"ח. כדריצובקי, והלה שלא ידע על "מכת הלחי" שפוליצ'אק מירושלים ועד יפו, ביקש ממנו למסור דרשת שלום לברנר, ליפשיץ, למרות משקע העבר, העיב על מדיחיתו, ובמכתב ששלח לירושלים לקי. סילמן, מילא את מכתביו של כדריצובקי. ברנר, הגינסד עז מאר ממחותו של א.א. ליפשיץ, כתב כסילמן: "מסירת ריזיות השלום של לי (בידצובקי) ע"י הראשיל נגעה בי עד נפש. קשה לי לכו"ב, שפני עשעי ימי חיי, והמא כלפי איתו ראשיל, שלי לא עשן כל רעה, וזה הוא מבי ששים הסאתי או קשה מתוך מר יאוש וכסכד עצבים. וכלל הסא אין לו תקנה כדראה ועיבה, הוא כמכדי ומכרע".